

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 16. juni 2023

Sak: 2023/0173
Klager: A
Klagemotpart: Elvia AS
Saken gjelder: Klage over vedtak om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier mm.

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 4. oktober 2022 i uenighetssak mellom Elvia AS og A om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. I vedtaket slo RME fast at Elvia AS kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) § 17-9. RME vurderte også spørsmål tilknyttet strømstønadordningen og informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsmedlemmene Edna Grepperud, Helle Grønli og Morten Sundt.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 4. oktober 2022 vedtak om at Elvia AS kunne fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i henhold til forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) § 17-9. RME avviste klage på tariffing etter kontrollforskriften § 17-6 for kunder uten aktiv kommunikasjonsenhet i AMS-måleren, under henvisning til at de allerede hadde behandlet forholdet i en tidligere sak. I tillegg avviste RME anførsler om ulovlig stengning av strøm og brudd på lov av 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven). RME tok i tillegg stilling til hvilke tariffer som etter kontrollforskriften kunne anses som en del av nettleien, i forbindelse med spørsmål knyttet til midlertidig lov 22. desember 2021 nr. 170 om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (lov om strømstønad).
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av A (heretter «klager») den 29. oktober 2021. Klager mente at nettselskapet Elvia AS (heretter «klagemotpart») krevde et ulovlig og udokumentert gebyr for behandling og kontroll av ikke-fjernavleste måleverdier. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.

- (3) RME svarte klager den 11. november 2021 og redegjorde for deres virkeområde og hvilke spørsmål de eventuelt kunne behandle. RME ba klager kontakte nettselskapet for å få en begrunnelse for kravet. I tillegg opplyste RME at de ikke behandler spørsmål om pengekrav, og at klage på stenging av strøm eventuelt måtte rettes til Elklagenemnda.
- (4) Klager kontaktet RME på ny den 22. mars 2022. Klager viste til at strømstøtten hennes ble holdt igjen som følge av at klagemotparten hadde inntatt tariffen for ikke-fjernavlest strømmåler i nettleien. Klager bestred at tariffen inngikk i nettleien og viste til at det ikke var dekning for en slik forståelse i lov eller forskrift.
- (5) RME sendte 25. april 2022 forhåndsvarsel om vedtak, med frist for merknader innen 9. mai 2022. Det ble varslet om at RME anså tariff for ikke-fjernavleste målerverdier som en del av nettleien til kunder med ikke-fjernavlest strømmåler. Ettersom tariffen var å anse som en del av nettleien, inngikk den i beløpet som strømstøtten skal trekkes fra jf. strømstøtteleven § 6 første ledd.
- (6) Klager innga merknader til varselet 29. april 2022, og fastholdt at tariffen for ikke-fjernavleste strømmålere ikke kunne inngå i nettleien eller motregnes mot strømstøtten. Det samme gjaldt oppmøtegebyr for å stenge strømmen til klager. Klager innga ytterligere merknader i saken 18. mai 2022. I e-poster sendt 18. og 19. mai 2022, videresendte klager e-postkorrespondanse med klagemotpart angående et gebyr på 1000 kroner for stenging av strøm.
- (7) RME ba klagemotparten i brev datert 19. mai 2022 om å gjøre rede for alle forhold klagemotparten fant relevant for saksbehandlingen.
- (8) Klager innga ytterligere merknader den 24. mai 2022. Klager viste til forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv (avregningsforskriften) § 3-3, og hevdet at denne bestemmelsen ikke regulerte om det var kommunikasjonsenheten eller kunden som skulle sende inn avlesningen. Klager anførte at det var kunden som utførte ansvaret til nettselskapet etter § 3-3 dersom kunden sendte inn avlesning minst en gang i året. Klager viste i tillegg til kontrollforskriften § 14-2 første ledd bokstav a, hvor det fremgår at fastleddet i nettleien dekker kundespesifikke kostnader. Klager anførte at denne bestemmelsen måtte ses i sammenheng med avregningsforskriften § 3-3, hvor det fremgår at det er nettselskapets ansvar å måle og avlese målepunktet.
- (9) Klager viste på bakgrunn av dette til at kostnadene for å avlese ikke-fjernavleste strømmålere måtte anses som dekket av fastleddet i § 14-2. Dersom det i tillegg kreves tariff for ikke-fjernavleste målere etter § 17-6 og § 17-9 ville det bety at man måtte betale for samme tjeneste to ganger.
- (10) Klager sendte den 2. juni 2022 en e-post til RME der det ble henvist til Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/1954, særlig premiss 49.
- (11) Klagemotparten svarte på RMEs forespørsel om informasjon 2. juni 2022. Klagemotparten viste til at oppmøtegebyr, stengegebyr, gjenåpningsgebyr, purregebyr og mer, er gebyrer som innebærer merkostnader for nettselskapene når kundene ikke betaler nettleiefakturaene sine innen gjeldende frister. Nettselskapet kan helt eller delvis dekke disse merkostnadene gjennom gebyrer.

- (12) Videre viste klagemotparten til at det ikke var teknisk mulig for deres systemer å særbehandle gebyrer innenfor strømstøtteordningen. Siden strømstøtteordningen ble gitt på kort varsel hadde de ikke andre muligheter enn å bruke de eksisterende systemene.
- (13) RME sendte ut nytt forhåndsvarsel datert 7. juli 2022, med frist for merknader innen 15. juli 2022. Det ble varslet om at RME anså det slik at tariff for ikke-fjernavleste målerverdier var å anse som nettleie etter strømstøtteleven, men presiserte at strømstøtten ikke kunne motregnes mot eldre ubetalt gjeld. RME kommenterte også at de ikke kunne vurdere forholdet om ulovlig stengning av strøm, da dette lå utenfor deres virkeområde.
- (14) Klager kontaktet RME 4. juli 2022 og ba om utvidet frist til å inngi merknader til forhåndsvarslet. I samme brev etterlyste klager svar på tidligere henvendelser til RME. Videre viste klager til at det varslede vedtaket manglet grunnlag i regelverket og dokumentasjon til å underbygge konklusjonen om hva som inngikk i nettleien. Videre viste klager til at RME og klagemotpart ikke forstod eller fulgte opp Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/1954 og at det forelå brudd på markedsføringsloven. RME svarte klager 6. juli 2022 og ga utsatt frist for å inngi merknader til 1. september 2022.
- (15) Klager kontaktet RME den 19. juli 2022 og viste til at klagemotpart på sine nettsider hadde en egen side som forklarte gebyret for ikke fjernavleste målere. Klager viste til at klagemotparten ikke klarte å gjøre rede for avlesningsgebyret utover det som stod oppført på nettsiden, og at det ikke var en tilstrekkelig forklaring. Klager viste videre til at klagemotpart ikke tok praksisen fra klagenemnda til følge.
- (16) Klager tok igjen kontakt med RME 26. juli 2022. Klager viste til at tariffen for ikke-fjernavlest strømmåler ikke var inntatt i nettleieavtalen. Videre opprettholdt klager sitt syn om at tariffen utgjorde dobbelfakturering og brudd på markedsføringsloven.
- (17) Klager innga 20. august 2022 merknader til forhåndsvarslet datert 7. juli 2022. I merknadene viste klager til at både strømstøtten og avlesningsgebyret for ikke-fjernavlestmåler var påklaget, men at det varslede vedtaket kun hadde behandlet spørsmålet om strømstøtten og ikke lovligheten av avlesningsgebyret. Klager anså det slik at nettselskapet utførte et ulovlig fradrag i strømstøtten ved å definere avlesningsgebyret som nettleie.
- (18) Videre henviste klager til tidligere merknader om at avlesningsgebyret i seg selv var ulovlig. Klager har i tillegg vist til at måleravlesning ikke utgjorde en særskilt tjeneste som nettselskapet leverte, men en primærtjeneste etter avregningsforskriften § 3-3.
- (19) Klager kontaktet RME den 23. august 2022 og ba om en bekreftelse på at merknadene som ble sendt 20. august 2022 var mottatt, og en forklaring på hvorfor merknadene ikke var lagt inn i innsynsportalen. I samme e-post la klager ved ytterligere kommentarer til forhåndsvarslet datert 7. juli 2022. I merknadene presiserte klager at det ikke var tariffen etter § 17-9 som ble påklaget, men at gebyret ble fakturert selv om tjenesten aldri var blitt utført og klager heller ikke hadde bestilt tjenesten. Videre viste klager til at klagemotpart dobbelfakturerte gebyrene etter § 17-9 og § 17-6.
- (20) I perioden 23. august 2022 til 1. september 2022 korresponderte klager og saksbehandler hos RME om innsynsordningen og at dokumentene i saken var unntatt offentlighet og

avskjermet. Klager sendte 24. august 2022 en bekymringsmelding til vassdrags- og energidirektøren angående avskjerming av dokumenter i AMS-saker.

- (21) Klager kontaktet RME den 6. september 2022 og ba om å få oversendt nettselskapets rapportering som det ble henvist til i forhåndsvarselet datert 7. juli 2022. Den 9. september 2022 oversendte RME lenke til rapporterte data fra nettselskapene. Klager svarte 12. september 2022 at RME ikke hadde tilstrekkelig underbygget at tariffen for fjernavlest måler ikke utgjorde dobbeltbetaling. Klager viste til at det å ikke sende rapporten ville være i strid med veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11. Saksbehandleren hos RME svarte 20. september at henvisningen tok sikte på den generelle rapporteringsordningen og ikke en spesifikk rapport som kunne oversendes til klager.
- (22) Samtidig kontaktet klager også RME 17. og 24. september 2022 og etterlyste svar på merknadene til forhåndsvarselet. Klager innga ytterligere merknader til saken 25. september 2022. RME svarte klager den 26. september 2022 med et estimat for saksbehandlingstiden. Klager kontaktet RME på nytt 2. oktober 2022 og ba om svar på klagen. Klager tok igjen kontakt med RME 3. oktober 2022 og viste til en rapport om klagemotparten.
- (23) RME fattet vedtak i saken 4. oktober 2022. RME fant at klagemotparten kunne kreve tariff for ikke-fjernavlest måler etter kontrollforskriften § 17-9. Videre vurderte RME at denne tariffen inngikk i nettleien og derfor også i beløpet som strømstøtten kommer til fradrag fra etter strømstøtteloven § 6. RME fant heller ikke at klagemotpart hadde handlet i strid med informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5. RME avviste klagers anførsler om ulovlig stenging av strøm, gebyr etter kontrollforskriften § 17-6 og markedsføringsloven.
- (24) Klager kontaktet RME den 11. oktober 2022 og innga ytterligere merknader tilknyttet inntektsrapporteringen som klager hadde diskutert med saksbehandleren i perioden 6. september til 20. september.
- (25) Vedtaket fra RME ble påklaget i klage datert 24. oktober 2022.
- (26) Klager kontaktet RME 6. desember 2022 og påpekte at svarfristen for klagemotpart var utløpt. Klager kontaktet RME igjen 20. februar 2023 og orientere om at saken var brakt inn for Sivilombudet. RME svarte på henvendelsen 21. februar 2023.
- (27) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve hele vedtaket, jf. lov om behandlingssåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. RME varslet at punktet angående avvisning av anførselen knyttet til § 17-6 i kontrollforskriften ville omgjøres innen kort tid. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 7. mars 2023.
- (28) Klager og klagemotpart har i brev datert 17. mars 2023 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.

- (29) Klager kontaktet nemnda 11. april 2023 og orienterte om et omgjøringsvedtak fra RME datert 31. mars 2023. Omgjøringsvedtaket gjaldt kun de delene av saken som knytter seg til forskriften § 17-6.
- (30) Klagenemnda kontaktet klagemotparten 21. april 2023 og 4. mai 2023. Klagemotparten ble bedt om å opplyse hvorfor at klager hadde fått fritak fra fjernavlest måler. Klagemotparten ble også bedt om å dokumentere at klager hadde blitt orientert om at fritaket ville medføre at klagemotparten ville kreve tariff for ikke-fjernavlest strømmåler. Klagemotparten svarte på henvendelsen 16. mai 2023 og bekreftet at fritaket var som følge av forhold på klagers side og at klager ble orientert om tariffen i 2018.
- (31) Klager innga ytterligere dokumentasjon til nemnda 26. april 2023, 16. mai 2023 og 14. juni 2023.
- (32) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 19. april 2023.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (33) I vedtaket datert 4. oktober 2022 viser RME kort til sakens bakgrunn og anførslene i saken.
- (34) RME har i sin vurdering vist til at strømsøndsloven § 6 første ledd fastslår at strømsøtte skal komme til fradrag i fakturert nettleie fra nettselskapet. RME har videre vist til at nettleie er prisen for å få overført strøm til der strømmen skal brukes, og at begrepene tariff eller overføringstariff også ofte brukes for å beskrive dette.
- (35) RME viser til definisjonen av tariff i kontrollforskriften § 1-3 hvor det fremgår at tariffer forstås som all godtgjørelse for tilknytning og bruk av elektroniske nettanlegg. RME har bemerkt at for de fleste vil nettleien bestå av fastledd og energiledd, men for kunder med som ikke har fjernavlest måler, vil det oppstå merkostnader for nettselskapet. Disse kan delvis dekkes gjennom tariff for ikke-fjernavleste målere som er hjemlet i kontrollforskriften § 17-9. RME har vist til at tariffen er en del av de løpende kostnadene til nettselskapet for å overføre strøm til kunder uten fjernavleste målere og derfor er å anse som en del av nettleien til denne kundegruppen.
- (36) Når det gjelder tariffen for ikke-fjernavlest måler har RME vist til at det er forhold på klagers side som er årsak til at klager ikke har fjernavlest måler og at klagemotparten derfor kunne fastsette tariff for ikke fjernavlest måler etter kontrollforskriften § 17-9. RME har videre vist til at bestemmelsen ikke krever at kunden har bestilt tjenesten. Det var videre opp til nettselskapet å vurdere om stedlig kontroll var nødvendig for å oppfylle plikten om årlig avlesning av målepunktet. Stedlig kontroll var ikke et krav for å benytte tariffen.
- (37) RME har opplyst at de gjennomfører en inntektsregulering av nettselskapene som forhindrer at de får betalt flere ganger for samme tjeneste.
- (38) RME har vist til at Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/1954 knytter seg til tariffer etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6, ikke § 17-9. Energiklagenemnda var i saken enig i at tariffen etter § 17-6 skal baseres på en gjennomsnittskostnad av kostnadene forbundet med kundene som ikke har fjernavlest måler. Etter § 17-6 skulle beregningen være basert på kostnadene forbundet med

tjenesten. Om nettselskapet ikke har hatt slike kostnader kan det ikke tas betalt etter § 17-6. Dette er også RMEs praksis, som Energiklagenemnda har støttet. Nemnda stadfestet RMEs vedtak om at nettselskapet, som var klager i saken, hadde beregnet tariffen med for høye timepriser. RME har derfor vist til at klagers anførsler i denne saken bygger på en misforståelse av nemndas vurdering og hvilken bestemmelse den knytter seg til.

- (39) Videre har RME vist til at tariffen for ikke-fjernavleste strømmålere etter § 17-9 er et standardbeløp som er fastsatt på bakgrunn av kostnader som har blitt vurdert i tidligere saker. Tariffen er derfor ikke omfattet av kontrollforskriften § 13-5 hvor nettselskapene pålegges å gi kundene informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer.
- (40) Til slutt har RME avvist klagers anførsler knyttet til markedsføringsloven og stenging av strømmen hjemme hos klager, under henvisning til at begge disse forholdene ligger utenfor RMEs myndighetsområde.
- (41) Klagers anførsler tilknyttet kontrollforskriften § 17-6 er også blitt avvist som følge av at de er blitt behandlet i en tidligere avgjørelse fra NVE datert 30. oktober 2019.

3 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (42) I sin innstilling datert 7. mars 2023 har RME opprettholdt alle punktene i vedtaket, med unntak av avvismingen av anførselen knyttet til gebyr for ikke-fjernavlest måler etter § 17-6 i kontrollforskriften. RME har opplyst at de innen kort tid vil omgjøre denne delen av vedtaket. Videre har RME vist til at vurderingen av klagers anførsler knyttet til strømstøndsloven § 6 første ledd ikke kan påklages, jf. strømstøndsloven § 4 tredje ledd.

4 Partenes anførsler

4.1 Klagers anførsler

- (43) Klager har i det vesentlige anført følgende:
- (44) RME har etter klagers syn ikke tatt hensyn til formålet i energiloven § 1-2 i saksbehandlingen. Klager har opplevd saksbehandlingen som forutinntatt. Videre har klager anført at RMEs forvaltningspraksis er i strid med loven, og at praksisen har gått foran lovteksten. Dette har etter klagers syn svekket forutberegneligheten for klager og gjort det vanskelig for klager å orientere seg i regelverket. Etter klagers syn har RME sett gjennom fingrene på klagemotpartens misbruk av monopolstilling.
- (45) Klager har bestridt at tariffer etter § 17-9 er å anse som nettleie som skal komme til fradrag i strømstøtten etter strømstøndsloven. Klager har i denne forbindelse vist til at nettleie skal bestå av fastledd og energiledd etter kontrollforskriften § 14-2. Nettleie gjelder betaling for transport av strøm til kunden. Fakturering av nettleie er en lovpålagt oppgave på grunn av monopolrollen nettselskapet har, men det samme gjelder ikke for avlesningsgebyret i kontrollforskriften § 17-9. Nettselskapene kan kreve inn tariff etter § 17-9, men de plikter ikke å gjøre dette. Klager har anført at det er urimelig å la denne tariffen trekkes fra strømstøtten. Videre har klager anført at å vektlegge utfordringer med faktureringssystemet hos klagemotparten er urimelig, da det medfører at klager straffes med lavere strømstøtte for et forhold som ligger på klagemotpartens side.

- (46) Klager har vist til avregningsforskriften § 3-3 og at det er klagemotpartens ansvar at målepunktene blir avlest. Dette må etter klagers syn anses som en primærtjeneste som er dekket av fastleddet i kontrollforskriften § 14-2. Etter klagers syn er kostnadene knyttet til måling allerede dekket av fastleddet i nettleien uavhengig av om man har fjernavlest måler eller ikke. Når det i tillegg kreves gebyr for manuell avlesning som særskilte kostnader etter kontrollforskriften §§ 17-6 og 17-9, innebærer dette etter klagers vurdering at de samme kostnadene faktureres flere ganger.
- (47) Videre har klager bestridt at den standardiserte tariffen etter kontrollforskriften § 17-9 er unntatt informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5. Klager har anført at det er urimelig at forbrukere ikke skal få vite hvilke merkostnader det er tale om dersom nettselskapet ikke trenger å oppgi beregningsgrunnlaget. Videre har klager anført at ordlyden i § 13-5 tilsier at alle tariffer faller innenfor bestemmelsen, og at RMEs tolkning er i strid med forskriftsteksten.
- (48) Klager har også bestridt at RME hadde adgang til å avvise anførselene tilknyttet kontrollforskriften § 17-6 som følge av at disse allerede var behandlet i en annen sak. Klager har videre bestridt at RME kan avvise anførselene om at klagemotpartens fakturering etter § 17-6 er i strid med markedsføringsloven. Klager har vist til at markedsføringsloven har forrang over forskriftene som RME bruker, og at enkelte brudd på markedsføringsloven vil falle innenfor RME sitt kompetanseområde.
- (49) Klager har anført at RMEs begrepsbruk er upresis når det gjelder hva som er AMS, fjernavlest, automatisk eller kommuniserende måler. Klager har også trukket frem forhold ved bruk av AMS som hun vurderer som problematisk i lys av Grunnloven § 102 og EUs personvernforordning (GDPR).
- (50) Klager har videre anført at kundene ikke har en plikt å ta imot AMS-måler. Etter klagers vurdering er det urimelig at kunden pålegges gebyr etter den har takket nei til tilbudet om AMS-måler, særlig når det ikke er kunden som har tatt initiativ til målerbytte. Dette er etter klagers syn et privatrettslig forhold, og RME kan ikke pålegge at klager skal betale tariffen etter § 17-9, særlig i lys av at § 17-9 er en «kan»-regel for klagemotparten. Klager har årevis bestridt gebyret og trukket det fra fakturaen. Ved å inkludere tariffen for ikke-fjernavlestmåler i nettleien og deretter trekke beløpet fra strømstøtten, mister klager muligheten til å bestride og holde tilbake beløpet.
- (51) Klager viste på bakgrunn av dette til at kostnadene for å avlese ikke-fjernavleste strømmålere måtte anses som dekket av fastleddet i § 14-2. Dersom det i tillegg kreves tariff for ikke-fjernavleste målere etter § 17-6 og § 17-9 ville det bety at man måtte betale for samme tjeneste to ganger.
- (52) Klager har vist til en rekke uttalelser fra Olje- og energidepartementet (OED). Klager har pekt på at klagemotparten ikke har gjennomført stedlige kontroller av strømmåleren, og etter klagers syn kan de heller ikke kreve et gebyr for en tjeneste de ikke har gjennomført. Klager har fremhevet at det å motta en avlesning fra klagers måler er helautomatisk, og det medfører ingen manuelle operasjoner fra klagemotparten. Uansett inngår dette etter klagers syn som en del av måle- og avregningsansvaret til klagemotparten etter avregningsforskriften § 3-3. Klager har hevdet at bestemmelsen ikke regulerer om det er kommunikasjonsenheten eller kunden som skal sende inn avlesningen. Etter klagers syn utfører kunden nettselskapets ansvar dersom den sender inn avlesninger minst en gang i året. Dersom klagemotparten skulle foreta en stedlig

kontroll, er det etter klagers syn uansett den som forlanger målestyret kontrollert som skal dekke kostnadene, jf. Energi Norges standardavtale for nettleie § 5-3 tredje ledd

- (53) Til slutt har klager bestridt at RME kunne avvise anførslene om stenging av strømmen, ettersom klagemotparten hadde plikt til å levere strøm etter energiloven § 3-3. Leveringsplikten er en del av RMEs myndighetsområde.

4.2 Klagemotpartens anførsler

- (54) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (55) Klagemotparten har vist til varselet datert 25. april 2022 og at RMEs foreløpige vurdering var at tariff for ikke-fjernavlest strømmåler faller innenfor definisjonen av nettleie i forbindelse med strømsøtteordningen. Klagemotparten har anført at også oppmøtegebyr, stengegebyr, gjenåpningsgebyr, purregebyr og lignende, er knyttet til merkostnader som påføres nettselskapet når kundene ikke betaler nettleiefakturaene sine innen gjeldende frister. Dette er merkostnader som klagemotparten hevder at de helt eller delvis kan dekke gjennom gebyrer. Gebyrene er etter klagemotpartens oppfatning å anse som en del av nettleien til kunder som ikke betaler nettleiefakturaene sine innen de gjeldende frister. Dersom disse merkostnadene ikke blir betalt av de kundene som er opphav til kostnadene, vil kostnadene i stedet bli fordelt ut på alle kunder gjennom nettselskapenes generelle nettleie-tariffer.
- (56) Videre forklarte klagemotparten at de ikke kunne se at det var av betydning om disse merkostnadene ble fakturert i form av et gebyr eller som nettleie. Gebyrene inngår i rapporteringsplikten og inntekten til nettselskapene. Klagemotpartens oppfatning er at all tariffing av nettrelaterte tjenester som faktureres under nettselskapenes monopolvirksomhet, og som dermed inngår i nettselskapenes regulerte inntekt, er å anse som fakturert nettleie.
- (57) Avslutningsvis har klagemotparten anført at deres systemer ikke er egnet til å håndtere særregler og unntak i strømsøtteordningen, ettersom de måtte håndtere ordningen på kort varsel og bruke allerede eksisterende systemer.

5 Klagenemndas vurdering

- (58) Saken gjelder As klage på vedtak fra RME om at Elvia AS kan kreve å fastsette tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i tråd med kontrollforskriften § 17-9, og at slike tariffer anses som nettleie.

Om tariff etter § 17-9 inngår som en del av nettleien

- (59) Klager har anført at RMEs tolkning av «fakturert nettleie» i strømsøtnadsloven § 6, som inkluderer tariff for ikke-fjernavlest måler etter kontrollforskriften § 17-9, strider mot kontrollforskriftens regulering av hva som inngår i nettleien.

Energiklagenemnda behandler klager på enkeltvedtak med hjemmel i energiloven og naturgassloven jf. forskrift av 24. oktober 2019 nr. 140 om Energiklagenemnda § 1. Nemnda vil innledningsvis bemerke at den ikke vil gå nærmere inn i de vurderingene som foretas etter strømsøtnadsloven. Det følger av strømsøtnadsloven § 4 at RME avgjør uenighet om hvem som har rett til å bli omfattet av strømsøtnadsordningen, og at slike vedtak ikke kan påklages. Videre følger det av § 9 at det er Olje- og

energidepartementet (OED) som er klageinstans for vedtak om tilbakebetaling av uriktig utbetalt stønad. RME har fattet et vedtak om hva som inngår i «nettleie», slik at strømsstønaden kan komme til fradrag i dette beløpet, jf. § 6. Klageadgangen for vedtak etter denne bestemmelsen er ikke omtalt i lovens ordlyd eller i forarbeidene. Imidlertid synes RME å legge til grunn at «nettleie» etter strømsstøndsloven § 6 har det samme innholdet som nettleie etter kontrollforskriften. Nemnda vil derfor vurdere om tariff etter § 17-9 anses som nettleie i kontrollforskriftens forstand.

- (60) Regelverket inneholder ingen legaldefinisjon av begrepet «nettleie». Det følger imidlertid av kontrollforskriften § 1-3 at tariff er definert som *«alle priser og annen økonomisk godtgjørelse som konsesjonæren fastsetter for tilknytning til og bruk av elektriske nettanlegg.»*. Videre fremgår det i § 14-2 at det er egne tariff for lav- og høyspent nettverk. Det er ofte tariffen for lavspentnettverk som vil betegnes som «nettleie», for eksempel på en faktura. Dersom de to bestemmelsene leses i sammenheng, åpner forskriften for at alle økonomiske ytelser som er tilknyttet bruk av strømmettet kan inngå i tariff. Bestemmelsen er med andre ord nokså vid, og etter nemndas syn stenger den ikke for at tariff etter § 17-9, som er ment å dekke kostnader ved bruk av nettet, er å anse som nettleie.
- (61) Klager har vist til at nettleie kun består av fastleddet og energileddet. Videre har klager anført at ettersom tariff etter § 17-9 ikke nevnes som en del av fastleddet eller energileddet i § 14-2, må denne tariffen anses å falle utenfor nettleien.
- (62) Nemnda viser til at § 14-2 ikke gir en uttømmende forklaring eller definisjon på hva som er nettleie. Ordlyden i § 14-2 tredje ledd viser til at *«fastleddet skal utformes slik at kunden dekker en rimelig andel av de faste kostnadene i nettet»*. Nemnda tolker ordlyden dithen at tariffing av ikke-fjernavleste strømmålere kan være en del av nettleien. Nettselskapene kan ilagge slik tariff for å sørge for en rimelig fordeling av kostnadene. Når manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side, vil tariffen sørge for at den aktuelle kundegruppen dekker merkostnadene den manglende fjernavlesningen medfører. I motsatt fall ville disse kostnadene skyves over på de andre nettkundene.
- (63) På bakgrunn av dette kan ikke nemnda se at kontrollforskriften er til hinder for at tariff for ikke-fjernavleste målere etter § 17-9 anses som en del av nettleien.

Adgangen til å kreve tariff for ikke-fjernavlest strømmåler etter § 17-9

- (64) Det følger av kontrollforskriften § 17-9 at *«Nettselskapet kan fastsette tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere måleverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. Dette gjelder kun der manglende fjernavlesning skyldes forhold på kundens side.»*
- (65) Utgangspunktet er derfor at det kan kreves tariff etter § 17-9 dersom *«fjernavlesning skyldes forhold på kundenes side»*. Nemnda tolker ordlyden *«forhold på kundens side»* som å sikte til enhver omstendighet hvor årsaken til at det mangler fjernavlesning skyldes kunden, og ikke for eksempel manglende tilbud om måler eller installasjon fra nettselskapet.
- (66) I denne saken har klager anført å ikke ha bestilt tjenestene som klagemotparten utfører i forbindelse med at klager ikke har fjernavlest måler. Etter klagers syn kan det ikke

kreves gebyr som følge av at klager har fått unntak fra hovedregelen om å installere fjernavlest strømmåler. Nemnda viser til at forskriften ikke stiller krav om at kunden har bestilt tjenestene særskilt. I denne saken har klager motsatt seg installasjon av fjernavlest måler og klager har selv søkt om fritak. Det at det ikke er installert fjernavlest strømmåler hos klager skyldes dermed et «*forhold på kundenes side*» Nemnda finner på denne bakgrunn at klagemotparten har adgang til å kreve gebyr etter § 17-9.

- (67) Klager har anført at manglende fjernavlesning ikke medfører merkostnader for klagemotparten i dette tilfellet, da klagemotparten ikke må utføre noen manuelle operasjoner for å håndtere måleverdiene.
- (68) Nemnda kan imidlertid ikke se at det er et krav for å kreve tariff etter § 17-9 at måleverdiene håndteres manuelt av nettselskapet ved registrering. Manglende fjernavlesning kan medføre ulike kostnader for et nettselskap. Når et nettselskap har kunder uten fjernavlesning, må de eksempelvis drifte to systemer fremfor kun ett standardssystem for fjernavleste måleverdier. Den enkelte kunde betaler ikke for en enkelt aktivitet nettselskapet utfører, men for sin del av merkostnaden nettselskapet har knyttet til denne kundegruppen. Dette er tidligere slått fast av nemnda i sak 2022/0723.
- (69) Videre har klager anført at gebyret er et privatrettslig forhold, og at RME ikke kan pålegge klager å betale gebyret. Nemnda viser til at det er opp til klagemotparten om de faktisk skal kreve gebyret eller ikke jf. ordlyden «*kan*» i § 17-9. Nemnda viser imidlertid til at både RME og nemnda kan vurdere om hvorvidt klagemotparten har adgang etter regelverket til å pålegge gebyret jf. forskrift 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13 og forskrift 24. oktober 2019 nr. 1420 om Energiklagenemnda § 1.

Dobbeltfakturering

- (70) Klager anfører at klagemotparten får betalt for samme tjeneste to ganger ved fastsettelse av tariff for manuell avlesning. I denne forbindelse er det vist til at de kundespesifikke kostnadene allerede er dekket gjennom nettleiens lovpålagte fastledd etter kontrollforskriften § 14-2.
- (71) Nemnda viser til at den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Nettselskapene har anledning til å kreve et gebyr for manuell avlesning av målere, for å dekke kostnadene for kundegruppen som ikke benytter seg av nettselskapets standardssystem for avlesning gjennom AMS. Dette har nemnda slått fast i tidligere avgjørelser, herunder sak 2022/0723. Manuell avlesning må betegnes som en særskilt tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapenes kunder. Denne tariffen kunne tidligere kreves etter kontrollforskriften § 17-6 og nemnda viser her til nemndas tidligere vedtak, blant annet sak 2021/0969 og 2021/1954. I dag er denne tariffen direkte regulert i kontrollforskriften § 17-9. Som nevnt ovenfor er tariffen fastsatt standardisert for å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Nemnda kan ikke se at det foreligger dobbeltfakturering ved at klager faktureres både for ordinær nettleie og gebyr for manuell avlesning.

Manglende stedlig kontroll

- (72) Videre har klager anført at klagemotparten ikke har utført fysisk stedlig kontrollavlesning av klagers måler.
- (73) Tariffen etter § 17-9 er et standardbeløp som skal bidra til å dekke et snitt av merkostnadene nettselskapet har ved å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste. Forskriften stiller ikke krav om at kunden har bestilt avlesningstjenesten særskilt. Nemnda er enig med klager i at innkreving av tariffen forutsetter at det faktisk utføres den type tjeneste som skal dekkes av tariffene, slik nemnda også slo fast i sak 2021/1954 og 2022/0723. Imidlertid innebærer ikke gebyret for manuell avlesning at den enkelte kunde betaler for en enkelt aktivitet utført av nettselskapet. Den standardiserte tariffen skal nettopp ikke representere en individuell fakturering av de konkrete faktiske kostnadene knyttet til den enkelte kunde. Hver kunde betaler for sin del av merkostnadene nettselskapet har tilknyttet denne kundegruppen.
- (74) Avregningsforskriften § 3-3 stiller krav om at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Verken avregningsforskriften § 3-3, § 7-1 a eller kontrollforskriften § 17-9 stiller krav om fysisk stedlig kontrollavlesning. Det er opp til nettselskapet å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Hvorvidt det kreves at nettselskapet selv møter opp for å foreta en stedlig kontroll, eller om det er tilstrekkelig å få tilsendt måleverdiene, er opp til nettselskapet å vurdere. Nemnda kan derfor ikke se at det er et vilkår om stedlig kontroll for å kreve tariff etter kontrollforskriften § 17-9.

Øvrige anførsler

- (75) Klager har anført at bruken av fjernavleste målere er problematisk i lys av Grunnloven § 102. Klagenemnda viser til sine avgjørelser i sak 2022/0932 og 2021/1991 hvor nemnda vurderte ulike spørsmål knyttet til fjernavleste målere og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 og Grunnloven § 102.
- (76) Nemnda viser videre til at det er Datatilsynet som fører tilsyn med overholdelsen av personvernregelverket, inkludert hvorvidt det foreligger tilstrekkelig behandlingsgrunnlag.
- (77) Klager har anført at nettselskapet har plikt til å gi informasjon om beregningsgrunnlaget. Det er fastsatt et standardbeløp i kontrollforskriften § 17-9 og etter nemndas syn må det være en klar forutsetning at plikten til å informere sluttkunden om beregningsgrunnlaget ikke gjelder ved fastsettelse av en slik standardisert tariff. I RME rapport nr. 8/2020 har RME pekt på at prinsippene for utforming av punkttariffer i kontrollforskriften § 13-1 ikke kommer til anvendelse når en fastsetter et standardbeløp og i forlengelsen av dette er heller ikke informasjonsplikten i kontrollforskriften § 13-5 relevant når det gjelder beregningsgrunnlaget. Nemnda bemerker også at standardbeløpet er satt noe under det nivået nettselskapene selv har fastsatt tariffen til tidligere, av hensyn til at kunder uten fjernavlesning ikke skal få en urimelig høy tariff.
- (78) Klager har videre anført at RME ikke kunne avvise spørsmålet om markedsføringsloven eller stenging av strøm. Nemnda viser til nemndas avgjørelse i sak 2022/0897 hvor nemnda stadfestet at RMEs myndighet til å avgjøre uenighet om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, er begrenset til uenighet med grunnlag i energiregelverket. Nemnda

var i saken enig med RMEs begrunnelse for at spørsmålene knyttet til markedsføringsloven, avtalerettslige problemstillinger og adgang til stenging av strøm etter forbrukerkjøpsloven § 48a, ligger utenfor RMEs myndighetsområde. Energiklagenemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven, jf. forskrift om Energiklagenemnda § 1. Nemnda tar derfor heller ikke stilling til de nevnte problemstillingene. Spørsmål om stenging av strøm kan eventuelt tas til Elklagenemnda. Spørsmål knyttet til selve inndrivningen av inkassokrav kan tas til Finansklagenemnda Inkasso.

- (79) RME har opphevet den delen av vedtaket som gjaldt kontrollforskriften § 17-6. Nemnda går derfor ikke inn i anførslene som gjelder denne bestemmelsen.

6 Vedtak

- (80) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202117041-22 av 4. oktober 2022 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Trondheim, 16. juni 2023

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har ingen signatur.